

Kulttuuriperintöbarometri 2021

Tulostiivistelmä

Museovirasto
Museiverket
Finnish Heritage Agency

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kulttuuriperintöbarometri kertoo kulttuuriperinnön arvostuksesta

- Kulttuuriperintöbarometri on säännöllisin väliajoin toteutettava kansalaiskysely, jossa selvitetään ihmisten näkemyksiä kulttuuriperinnöstä ja kulttuuriympäristöstä.
- Barometri kuvaa asenteissa tapahtuvia muutoksia. Se tarjoaa tietoa päätöksenteon pohjaksi ja tutkimukseen.
- Kulttuuriperintöbarometri toteutettiin ensimmäistä kertaa vuonna 2017.
- Tuoreessa, vuoden 2021 barometrissa vahvistettiin osallisuuden, kulttuurimatkailun ja kestävä kehityksen teemoja. Uutena avauksena kysyttiin tulevaisuuden kulttuuriperinnöstä.
- Kantar TNS toteutti kyselyn elokuussa 2021 Museoviraston, opetus- ja kulttuuriministeriön ja ympäristöministeriön tilauksesta. Kyselyyn osallistui yhteensä 2031 henkilöä. Haastateltu joukko edusti Manner-Suomen yli 18-vuotiasta väestöä.

Kuvat: Museovirasto

Vastaajat liittävät tavat, perinteet, kädentaidot, tarinat ja kielen selkeimmin osaksi kulttuuriperintöä.

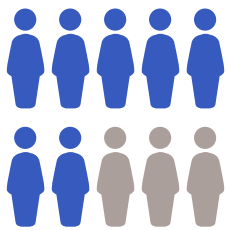

Kulttuuriperinnön säilyttäminen saa vahvan tuen

Barometri kertoo, että asenteet kulttuuriperintöä kohtaan ovat myönteisiä. Korkea enemmistö (88 %) vastaajista pitää kulttuuriperinnön säilyttämistä tärkeänä. Ikäryhmien väliset erot ovat kaventuneet vuodesta 2017, mutta edelleen arvostus on sitä korkeampaa mitä vanhemmasta ikäryhmästä on kyse. Niiden osuus, joille

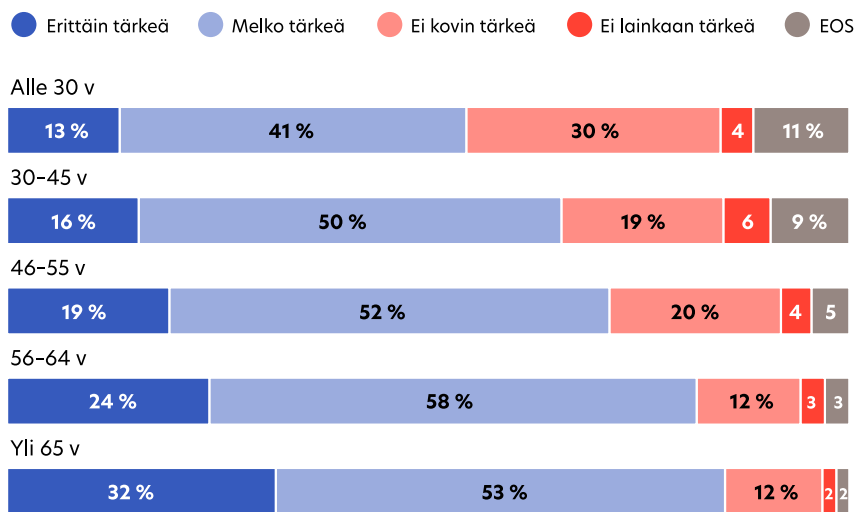
kulttuuriperinnön säilyttäminen ei ole lainkaan tai ei kovin tärkeä asia on edelleen varsin pieni, vain 8 %.

Verovarot ovat 44 prosentille mieluisin tapa panostaa kulttuuriperintöön. Valtion taloudellinen tuki kulttuuriperintöä suojeleville ja hoitaville saa laajan kannatuksen.

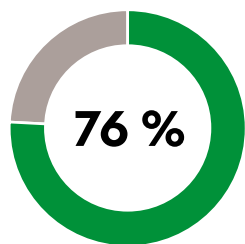
72 %

pitää kulttuuriperintöä itselleen tärkeänä

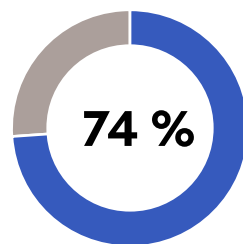

88 %

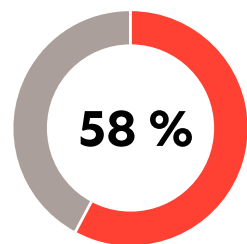
kokee, että kulttuuriperinnön säilyttäminen on tärkeää

76 % mielestä kulttuuriperinnön suojeluun ja hoitamiseen **tulee käyttää julkisia varoja**

74 % mielestä **valtion tulee tukea taloudellisesti** niitä, jotka säilyttävät ja hoitavat kulttuuriperintöä

58 % mielestä kulttuuriperinnön suojeluun ja hoitamiseen **tulee käyttää yksityisiä varoja**

Halu panostaa rahaa ja aikaa kulttuuriperintömatkailuun on kasvanut

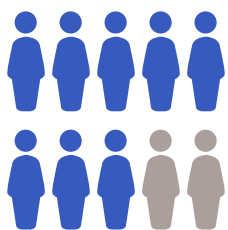
Valtaosa vastaajista arvioi kulttuuriperinnön lisäävän kotimaanmatkailua. Selvästi aiempaa useampi arvioi sen tuovan lisää tuloja omalle kotipaikkakunnalle (nousu 11 prosenttiyksikköä). Ilmastonmuutos ja koronapandemia ovat vauhdittaneet lähellä sijaitsevan kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristöjen nousua matkailuvalteiksi. Mieluisana tapana panostaa on vuoteen 2017 verrattuna eniten on noussut (nousu 10 prosenttiyksikköä) halukkuus käyttää aikaa ja rahaa juuri kulttuuriperintömatkailuun. Pientä nousua on myös valmiudessa lahjoittaa rahaa kulttuuriperinnön hoitoon.

Samalla kun lähimatkailu on kasvanut, on noussut huoli kohteiden kestävydestä. Entistä useampi on sitä mieltä, että kulttuuriperintökohteita tulee suojella liikkakäytöltä.

Valtaosa (76 %) näkee kulttuuriperinnön lisäävän asuinalueen viihtyisyyttä ja arvoa. Kaksi kolmesta vastaajista näkee kulttuuriperinnön olevan tärkeää myös alueiden maineelle.

Tärkeimpiä vaalittavia kulttuuriperintöjä ja -ympäristöjä kysyttäessä eniten nousi rakennettu ympäristö (nousu 10 prosenttiyksikköä).

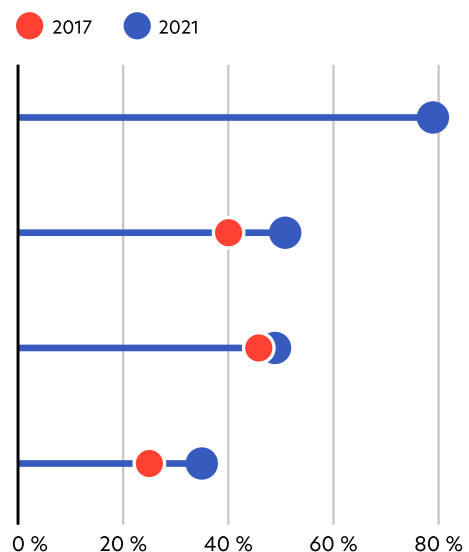
80 %
haluaa nähdä
kulttuuriperintöä
matkustaessaan

79 % kulttuuriperintö lisää kotimaanmatkailua

51 % kulttuuriperintö tuo lisää tuloja omalle kotipaikkakunnalle

49 % kulttuuriperintö on merkittävää eri elinkeinojen menestymiselle

35 % rahan ja ajan käyttäminen kulttuuriperintömatkailuun on mieluinen tapa panostaa kulttuuriperintöön

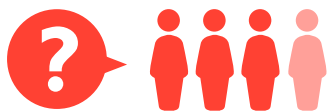

58 %
haluaisi tietää
enemmän
kulttuuri-
perinnöstä

21 % on aktiivisesti mukana kulttuuriperintöä koskevassa toiminnassa

23 % kokee tuottavansa itse kulttuuriperintöä koskevaa tietoa

29 % kulttuuriperintö on käsitteenä melko tai täysin vieras

34 % kulttuuriympäristö on käsitteenä melko tai täysin vieras

42 % kulttuuriperintöä koskevaa tietoa on helppo saada

Yhä useampi haluaa lisää tietoa kulttuuriperinnöstä

Kulttuuriperintöä pidetään varsin yksimielisesti yhteisöllisenä, ihmisiä yhdistävänä ja itseä kiinnostavana asiana. Lähes kaksi kolmesta pitää kulttuuriperintöä tärkeänä osana perheen ja suvun menneisyyttä. Aikaisempaa useampi on sitä mieltä, että haluaisi tietää enemmän kulttuuriperinnöstä.

Kuitenkin vain 46 % näkee kulttuuriperinnön osana omaa arkeaan. Osallistuminen ja ajan käyttäminen kulttuuriperinnöstä huolehtimiseen ovat menettäneet hieman suosiotaan. Samalla aikaisempaa useampi on kuitenkin sitä mieltä, että kulttuuriperinnöstä huolehtiminen kuuluu ensisijaisesti yhteisöjen tai asianharrastajien vastuulle.

Reilu kolmannes haluaisi vaikuttaa nykyistä enemmän siihen, mitä kulttuuriperintöä suojellaan, ja hieman alle kolmannes siihen, mitä kulttuuriperinnöllä tarkoitetaan ja mitä se on. Hieman yli viidennes vastaa jista ei ole halukas vaikuttamaan määrittelyyn tai suojelemiseen. Suurin muutos

osallistumista koskevissa näkemyksissä koskee asiantuntijoiden roolia: aikaisempaa useampi (nousua 7 prosenttiyksikköä) katsoo kulttuuriperinnön määrittelyn olevan asiantuntijoiden tehtävä.

Puhdas ja monimuotoinen luonto on useille vastaajille tärkeintä kulttuuriperintöä.

Kulttuuriperintö ja kestävä tulevaisuus

Lähes kaksi kolmannesta ihmisistä on sitä mieltä, että kulttuuriperinnöstä huolehtiminen edistää kestävää kehitystä. Asiasta erimielisiä ei juuri ole, mutta viidennes ottaa asiaan neutraalin kannan. Merkittävä osa tutkimukseen vastanneista (69 %) uskoo, että kulttuuriperintö edistää ihmisten hyvinvointia. Vuoteen 2017 verrattuna nousua on seitsemän prosenttiyksikköä.

Uhkia kysyttäessä hieman yli puolet arvioi, että ilmastonmuutos on uhka kulttuuriperinnön säilymiselle. Määrä on yllättäen hieman laskenut vuodesta 2017. Kulttuuriperinnön säilyttäminen ja hoito auttavat 38 prosentin mielestä hidastamaan ilmastonmuutosta.

Tulevaisuuden kulttuuriperintöä ovat ihmisten mielestä esimerkiksi puhdas ja monimuotoinen luonto, ilmastonmuutokseen ja viestintään liittyvät teknologiset ratkaisut sekä arvostukseltaan jo vakiintuneet rakennetut ympäristöt ja korkeatasoinen arkkitehtuuri.

Ilmastonmuutoksen torjunnan teknologiset ratkaisut ovat vastaajien mukaan tulevaisuuden kulttuuriperintöä.

66 %

arvioi, että kulttuuriperinnöstä huolehtiminen edistää kestävää kehitystä

